

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

29 janvier 2013

PROJET DE LOI**réformant les régimes d'incapacité
et instaurant un nouveau statut de protection
conforme à la dignité humaine**

AMENDEMENTS

N° 373 DE MME **GERKENS** ET M. **VAN HECKE**

Art. 61

**À l'article 496/3 proposé, apporter les modifications
suivantes:****1/ dans l'alinéa 2, supprimer les mots "ou d'utilité
publique,";****2/ dans l'alinéa 3, deuxième phrase, supprimer
les mots "ou d'utilité publique,".**

JUSTIFICATION

Il n'apparaît pas opportun d'étendre aux fondations d'utilité publique, la possibilité d'être désignées comme administratrice de biens et de personnes. En effet, contrairement aux fondations privées, les fondations d'utilité publique n'ont pas pour objet la poursuite de l'intérêt et de l'épanouissement d'une seule personne mais la poursuite d'un objet social public, collectif, au profit du plus grand nombre de personnes

Document précédent:

Doc 53 **1009/ (2012/2013):**
014: Projet amendé par le sénat.BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

29 januari 2013

WETSONTWERP**tot hervorming van de regelingen inzake
onbekwaamheid en tot instelling van een
nieuwe beschermingsstatus die strookt met de
menselijke waardigheid**

AMENDEMENTEN

Nr. 373 VAN MEVROUW **GERKENS** EN DE HEER
VAN HECKE

Art. 61

**In het ontworpen artikel 496/3 de volgende wijzi-
gingen aanbrengen:****1/ in het tweede lid, de woorden "of een stichting
van openbaar nut" weglaten;****2/ in het derde lid, tweede zin, de woorden "of een
stichting van openbaar nut" weglaten.**

VERANTWOORDING

Het verdient aanbeveling de mogelijkheid om tot bewindvoerder over goederen en personen te worden aangesteld, niet te verruimen tot de stichtingen van openbaar nut. In tegenstelling tot wat het geval is met de private stichtingen, hebben de stichtingen van openbaar nut immers niet tot doel het belang en de ontplooiing van één enkele persoon na te streven. Ze hebben daarentegen een openbaar sociaal en

Voorgaand document:

Doc 53 **1009/ (2012/2013):**
014: Ontwerp geamendeerd door de Senaat.

de sorte que les relations avec celles-ci sont rapidement dépersonnalisées.

Il y a lieu de rappeler que l'origine des fondations d'utilité publique remonte aux établissements d'utilité publique, régis par la loi du 27 juin 1921, dont l'appellation fut modifiée en fondations d'utilité publique en 2002.¹

Pour se voir reconnaître le statut de 'fondation d'utilité publique', la fondation doit être reconnue et obligatoirement poursuivre la réalisation d'une œuvre à caractère philanthropique, philosophique, religieux, scientifique, artistique ou pédagogique ou culturel.²

Force est de constater que cette liste exhaustive exclut clairement la possibilité d'inscrire la poursuite de l'intérêt d'une seule personne comme objet social. Une mention juridique de ce type dans les buts d'une fondation d'utilité publique serait dès lors contraire à la loi.

Dès lors, tout autre but que ceux énumérés ci-dessus ne peut s'inscrire dans le cadre d'une fondation privée.

Il résulte d'ailleurs de manière particulièrement explicite des travaux préparatoires que le législateur a prévu qu'une personne vulnérable puisse bénéficier d'une fondation privée pour subvenir à ses besoins: subvenir aux besoins d'un enfant handicapé, par exemple, constitue le but désintéressé de cette fondation (DOC. Parl., Sénat, 2000-2001, 2-283/13).³

Tel n'est pas l'objet d'une fondation d'utilité publique dont l'objet dépasse nécessairement un but "privé".

En raison même des dispositions de la loi qui l'a consacrée, seule la fondation privée, qui se consacre exclusivement au bien être d'une personne à protéger se prête naturellement à endosser le rôle d'administrateur des biens et de la personne à protéger et représente le véhicule juridique idéal pour assumer la responsabilité de l'administration des biens et de la personne à protéger (libellé par ailleurs retenu par la Chambre lors de son adoption le 17 juillet 2012).

Tel n'est pas le cas d'une fondation d'utilité publique qui, précisément parce qu'elle est d'utilité publique aurait pour objet de s'intéresser à un nombre indéterminé et indéterminable de personnes.

collectief oogmerk, ten bate van een zo groot mogelijk aantal mensen. Zulks brengt echter mee dat de verhoudingen tot die personen al spoedig onpersoonlijk worden.

Er moet aan worden herinnerd dat de oorsprong van de stichtingen van openbaar nut teruggaat tot de bij de wet van 27 juni 1921 geregelde instellingen van openbaar nut, waarvan de benaming in 2002 werd gewijzigd in "stichting van openbaar nut"¹.

Om de status van 'stichting van openbaar nut' toegekend te krijgen, moet de stichting worden erkend, en moet ze verplicht gericht zijn "op de verwezenlijking van een werk van filantropische, levensbeschouwelijke, religieuze, wetenschappelijke, artistieke, pedagogische of culturele aard"².

Men kan niet om de vaststelling heen dat die exhaustieve lijst overduidelijk niet voorziet in de mogelijkheid de belangenbehartiging van één enkele persoon als maatschappelijk doel na te streven. Een dergelijke juridische vermelding bij de doelstellingen van een stichting van openbaar nut zou dan ook in strijd zijn met de wet.

Derhalve is het voor een stichting van openbaar nut niet toegestaan opgaaf te doen van enig ander doel dan die welke hierboven zijn opgesomd.

Uit de voorbereidende werkzaamheden van de wet van 2002 blijkt overigens uitdrukkelijk dat de wetgever wel degelijk de situatie heeft beoogd waarbij een kwetsbare persoon kan rekenen op een private stichting om in zijn behoeften te voorzien; het belangeloze doel van die stichting zou er bijvoorbeeld in kunnen bestaan tegemoet te komen aan de behoeften van een kind met een handicap³.

Een stichting van openbaar nut heeft evenwel noodzakelijkerwijze een ruimer oogmerk dan een private stichting.

Krachtens de bepalingen van de wet waarbij de private stichting werd verankerd, komt louter de private stichting die zich uitsluitend over het welzijn van een kwetsbaar persoon ontfermt, logischerwijze in aanmerking om de rol van bewindvoerder over de goederen en de beschermde persoon te vervullen, en is die stichting de geknipte rechtsvorm om de verantwoordelijkheid van bewindvoerder over de goederen en de beschermde persoon (overeenkomstig de terminologie van de door de Kamer in plenum op 19 juli 2002 aangenomen tekst) op zich te nemen.

Bij een stichting van openbaar nut is zulks niet het geval. Een dergelijke stichting, net omdat die van openbaar nut is, kan immers een onbepaald en niet te bepalen aantal personen tot haar oogmerk rekenen.

¹ Loi de 2002 sur les ASBL et Fondations (DOC 50 1301/001).

² Article 40 de la loi du 20 mai 2002. Loi sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations.

³ Doc. Parl., Sénat, 2000-2001, 2-283/13), - Il ne peut s'agir par exemple de permettre la création d'une fondation privée dont l'objet serait de subvenir aux besoins d'un enfant handicapé qui ne serait autre qu'un tiers par rapport à la personne morale mais qui constituerait le but désintéressé déterminé de cette fondation.

¹ Wet van 2 mei 2002 betreffende de verenigingen zonder winstoogmerk, de internationale verenigingen zonder winstoogmerk en de stichtingen.

² Artikel 40 van dezelfde wet.

³ Het kan hierbij bijvoorbeeld gaan om de oprichting van een private stichting waarvan het doel erin bestaat te voldoen aan de behoeften van een gehandicapt kind dat een derde is ten opzichte van de rechtspersoon maar het bepaalde belangeloze doel van die stichting vormt", Senaat 2000-2001, Stuk 2-283/13, blz. 46.

En créant une fondation privée pour leur enfant handicapé, les parents fondateurs désirent qu'un projet de vie réellement personnalisé s'articule autour de leur enfant, ils y consacrent souvent la totalité de leur moyens tant financiers qu'humains. Aujourd'hui, grâce au "projet de loi réformant les régimes d'incapacité et instaurant un nouveau statut de protection conforme à la dignité humaine", la Fondation privée est appelée à jouer pleinement son rôle de proximité, à l'écoute et au service de la personne vulnérable. L'évolution est majeure, une véritable alternative à l'institution peut exister grâce à la force de personnalisation que seule une fondation privée permet d'exercer.

Tel est bien l'esprit de l'article 19 de la convention de l'ONU relative aux droits des personnes handicapées du 6 décembre 2006, convention ratifiée par la Belgique et à laquelle le législateur, lui-même se réfère explicitement pour ce projet de loi.

N° 374 DE MME GERKENS ET M. VAN HECKE

Art. 64

À l'article 496/6 proposé, 2°, supprimer les mots "ou d'utilité publique,".

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 373.

N° 375 DE MME GERKENS ET M. VAN HECKE

Art. 118

Dans l'article 502, § 2, proposé, 2°, supprimer les mots "ou d'utilité publique,".

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 373.

Als ouders ten behoeve van hun gehandicapt kind een private stichting oprichten, drukken zij aldus de wens uit dat rond hun kind een volwaardig persoonlijk levensproject tot stand kan komen, waarvoor zij vaak alles doen wat financieel en menselijk mogelijk is. Dankzij dit "wetsontwerp tot hervorming van de regelingen inzake onbekwaamheid en tot instelling van een nieuwe beschermingsstatus die strookt met de menselijke waardigheid" kan de private stichting voortaan haar mantelfunctie vervullen en de kwetsbare persoon met raad en daad bijstaan. Dit is een belangrijke stap voorwaarts, waarmee, dankzij de persoonlijke benadering die alleen een private stichting kan bieden, een volwaardig alternatief wordt geboden voor de opvang in een instelling.

Zulks is overigens de achterliggende gedachte van artikel 19 van het VN-Verdrag betreffende de rechten van de personen met een handicap van 6 december 2006, dat door België werd bekrachtigd en waarnaar de wetgever in dit wetsontwerp uitdrukkelijk verwijst.

Nr. 374 VAN MEVROUW GERKENS EN DE HEER VAN HECKE

Art. 64

In het ontworpen artikel 496/6, 2°, de woorden "of de stichting van openbaar nut" weglaten.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 373.

Nr. 375 VAN MEVROUW GERKENS EN DE HEER VAN HECKE

Art. 118

In het ontworpen artikel 502, § 2, 2°, de woorden "of de stichting van openbaar nut" weglaten.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement nr. 373.

N° 376 DE MME **GERKENS** ET M. **VAN HECKE**

Art. 182

Dans l'article 1240, proposé, alinéa 3, 2°, supprimer les mots "ou d'utilité publique,".

JUSTIFICATION

Voir la justification de l'amendement n° 373.

Muriel GERKENS (Ecolo-Groen)
Stefaan VAN HECKE (Ecolo-Groen)

Nr. 376 VAN MEVROUW **GERKENS** EN DE HEER **VAN HECKE**

Art. 182

In het ontworpen artikel 1240, derde lid, 2°, de woorden "of de stichting van openbaar nut" weglaten.

VERANTWOORDING

Zie de verantwoording van amendement Nr. 373.